

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hónap 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldetésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hónap 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautóza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLozsvÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bérlegdíj. — Hirdetéseket felvetetnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitlertti cikkek:

sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Furesa combinatio.

„Bécs jól értesült köreiben bizonyosnak tartják, hogy a magyar király és a német császár ő felségeik meg a jelen tavasz végén osztrák területen találkozandnak; ez összejövetel egyik célja lenne, meggyőzni a kétkezdő világot a Berlin és Bécs közt már is fennálló jó barátságról, sőt azt még szorosabbá fűzni, szívélisebbé tenni.

Ebben a fölfevésben sok a valószínű és nincs benne semmi feltűnő. Igaz, hogy a fejedelmi találkák néha valamely nagy célra törő kész szövetségre ütök reá a visszavonhatatlanság pecsétjét, s akkor szoktak létrehozni a dolgok menetét intéző miniszterek által, midőn már ők sem bánják, ha a körletolt eszű kormányzattak is bepillantának egy kissé a mesterileg összekevert kártyákba; hanem leg-többnyire az ilyen találkozások pusztá udvariás formaságok, s gyakran még az illető két állam baráti viszonyai mellett sem szolgálnak tanulságnál; sőt akárhány eset volt arra is, hogy a fejedelem, ki szemben a szeretet egész hevével halmozta el „test-vérét,” hátmögött másokkal kezét fogva igyekezett vermet ázni a csak imént keblére öleltek — ilyen volt például I. Napoleon és I. Sándor találkaja Erfurtban 1808-ban.

Mi örömmel jegyezzük fel a porosz-német és magyar-osztrák felségek közfogatának lehetőségét, mert ez udvariás közlekedésnek lehetnek jó következei is; a két állam viszonyait kedvező szinben tüntetné fel, sőt a békeklátások tartosságához is hozzá járulna néhány szemernyi súlyal; hanem politikai eseményt e találkában még sem tudnánk fölfeezni, még ha hozzászámítjuk azt is, hogy Beust gróf meggratulálta Bismarck herczegge tételét, s ez a legömlengőbb hangon mondott forró köszönetet hajdani lelki(?) barátjának.

Azonban a Gasteinban létrejövendő találkozást nem látja mindenki ily ártatlan szinben.

A bizonyos hírek kovácsolói következő combinatióval állanak elő:

Vilmos császár azért jön, hogy a magyar-osztrák fejedelmet is megnyerje már megállapított tervének, melyszerint a pápa világi hatalmának helyreállítására kellene kezét fogni a találkozó által képviselt két nagy hatalomnak. E furesa fölfevés valószínűbbé tételére azt rebesgetik, hogy az osztrák államférfiak (t. i. Beust és Hohenwart) e tervnek már meglenének nyerve, csak Andrássy gróf képez még akadályt.

Hogy a német császár tanácsában lehet valamely különöz junker, ki a német-római császárság

hagyományait is szeretné fölfeleveníteni — ez lehetséges; hanem, hogy már is erre gondolna a pontosan számított Bismarck s ezért küldené Vilmost Gasteinba fürdőzni — ez nagyon kalandoszerű politika lenne, ilyet a nagyon is realis lothringeni herczeg nem üz. Aztán Bécsben most egészen egyébbel vannak elfoglalva a kormányrud körül élhetetlenkedő államférfiak, mintsem arra gondolhatnának, hogy más házába menjenek rendelkezni, midőn saját lakukból egyik az ajtót, másik az ablakokat akarná elvinni, a harmadik pedig a falakat szeretné ledönteni, hogy minden jobb rendbe legyen.

Ilyen viszonyok közt bizony nincs miért ellezzeze Andrássy gróf a Gasteinból Róma ellen irányzott hadmenetet; mert arra bizonyos senki sem gondol Porosz-Németországban — ez idő szerint, — a magyar-osztrák monarchiában pedig épen kevesen vállalkozhatnának azon szerepre, mely egykoron a Nagy-Némethonra nézve is ezernyi baj kútforrása volt — mi meg az ilyenekben már eléggé bővelkedünk.

Legújabb táviratok.

London, apr. 30. Chislehurstből azon hír kezd elterjedni, hogy Mac-Mahon bnső és közvetlen összeköttetésben áll Napoleonnal.

Páris, apr. 30. A commune egy jelentésében összes vesztességét mutatja ki a lázadás kezdete óta a mai napig, s e szerint a párisi felkelők közül ez idő alatt elesett s megsebesült 9000, fogságba jutott 3000.

Marseille, apr. 29. Az algéri arabok mindenfelé fellázdadtak daczára az egymás után szenvedett vereségeknek. Főnökjök, Haddel ügynököket küldöz szét az egész tartományban, hogy a különböző törzseket együttes működésre bírja.

A polgárháboru Páris alatt.

A kormány hadserege apr. 28-án általános támadást intézett Páris ellen. A küzdelem az egész harczvonalon folyt és főleg a déli erődök körül volt makacs. A Clamart és Meudon mellett fölállított ütök elnémitották az Issy-erőd tüzt. Ez erőd tetemesen megrongáltatott, úgy hogy tarthatatlanná vált. A commune elrendelte, hogy az erőd őrsége vonuljon vissza Párisba. Ennek folytán a 107. és 108. nemzetőrzászlóalak már megérkeztek Párisba.

Ugy látszik, hogy a szakadatlan ágyutűznek nagy hatása volt az erődökre. Rochefort lapja megerősíti, hogy Vanves-erőd igen sokat szenvedt. A „Temps” katonai tudósítója szerint a felkelés utolsó stadiumába jutott, és már csak a versaillesi kormányon áll mihamarább megszabadítani a fővárost a felkelők uralma alól.

játszott a magyar történelemben, sőt — mint székely jogu földnek — autonómikus testületté alkotása is egy politikailag nevezetes eseménynek, a székelyek által Torozsó vára alatt a mongolok felett kivírt fényes győzelemnek volt következménye.

Aranyosszék méltó is a monographiára. Szép vidék, nevezetes történelmi események, régészeti tárgyak, népeleti kincsek gazdag és soha senki által ki nem kutatott mezeje tárult itt fel a monographus előtt. Orbán Balázs az érdem, hogy ama kincsek egybegyűjtve, összealkotva, a hazai tudományosság gyarapítására az olvasó közönség számára közrebocsátva, megismertetve vannak. Érdeme annyival nagyobb, mert házagpótló s e nembem uttörő munkájának írására — daczára e vállalat tömérdek nehézségeinek, távol minden rá háramolható mellékes anyagi vagy szellemi előny utáni aspiratiótól — csakis a tudomány iránti hajlama, tárgyszeretete vezette. Elszántan küzdte le a nehézségeket, bámulatos kitartással s elismerésre méltó lelkiismeretességgel buvárolta át és aknáztá ki mezejét.

Az ugynevezett előismertetésben a szék köztörténetét, népe osztályozását, politikai és hadszervezeti életét írja le, főbb tisztviselői, közgyűlései, lustrái felsorolása mellett. Ez az általános rész. Az ezt követő huszonöt fejezetben inkább az egyes falvak s szomszéd vidékek specialis történetét, az azok nevéhez fűződött eseményeket, történelmi s régészeti maradványokat, természetrajzi s népismei viszonyokat adja elő, különös gondot fordítva a forradalmi események helyes közlésére. A mű tudományi becsre tömérdek sokaság, szemmel látott, hallott, a helyszínen tapasztalt, vagy hiteles kútfőkből vett adatok, az igazságnak elfogulatlanul keresésében s kibizonyításában áll; általánosan becsessé rendszere s irányja teszi. Iránya keresetlen, de nem pongyola, sőt igen szép, mondhatni ragyogó; reflexiói eredetiek s meglepők. Midőn a különböző nevezetességekről beszél, előadása figyelmet teljesen lebilincseli; midőn egy szép tájat, vidéket ír le, festése elragadó, színei oly élénkek, hűvek, hogy az olvasó nem a festett képet, hanem a vidéket látja képzeletben maga előtt. Ki e művet olvassa,

A commune lapjai természetesen más szinben tünetik fel a helyzetet, s a felkelők kivírt előnyeiről innak. Így egy párisi sürgöny szerint azon hit uralkodik, hogy az erődök még hosszabb ideig lesznek képesek ellenállni. 200 katona állítólag megszökött a kormányhadseregből, egyesült a felkelőkkel.

Versailles apr. 30. Két dandárosztály elfoglalta ma az issy-i parkot, kastélyt és temetőt, hatalmába kerítet 8 ágyut, sok munitiót és 100 embert foglyul ejtett. Issy erőd bevétele most már a legközelebbi napokban várható. A szabadkőmivesek képviselőinek azt válaszolá Thiers, hogy Franciaország nem kapitulálhat egynehány lázadó előtt, forduljanak a communehez a béke helyreállítása iránt, mely a békét és rendet megzavarta.

A lengyelek resolútiója.

A „Czas”-nak egy lengyel reichsrath-képviselő a következőket írja e tárgyban: „A resolútió e héten a ház elé kerül. Hogy a kormány, vagy a lengyel képviselők kezdeményezésére fog-e ez megtörténni, egyelőre nehéz eldönteni. Ha a kormány ragadja meg a kezdeményezést s a resolútiót nem mint landtag javaslatát, hanem mint kormányjavaslatot terjeszti a ház elé, akkor a resolútió részestülne a kormány előterjesztéseinek előnyeiben, vagyis minden más, nem a kormánytól származott javaslat fölött elsősége lenne. Mindazonáltal ezen kezdeményezésnek is megvolna gyöngye oldala, mert a kormány nem terjesztené az egész resolútiót a ház elé, hanem csak annak egy részét. Képviselőink azonban mindenesetre a landtag politikájánál fog maradni s azt fogja védelmezni. Eltekintve több felmerült hírtől, hogy a delegatió a resolútió több pontját földadta vagy ezt tenni szándokában volt, képviselőink a teljes resolútió mellett fognak harcolni. Ez nem is lehet másként. A resolútió, a landtag háromszor megújított javaslata az ország programjává vált. A delegatiónak tehát nem áll jogában annak egyes követeléseiről lemondani.”

Két porosz nyilatkozat cislajthán ügyekről

foglalkodtatja most a bécsieket. Az egyik Bismarck lapjának a „Norddeutsche Allg. Ztg.” nyilatkozata, mely a cislajthán alkotmánypart aggodalmairól szölvá, így ír:

„Az osztrák alkotmánypart csaknem egy van a nemzetiségi ügyekkel, mint másutt a liberalizmus a társadalmi problémákkal. Valamint a liberalizmus hivatást érez magában arra, hogy a kormányokat társadalmi téren mind előbb és előbbre szorítsa az egyén felszabadításában, mig nem rémülettel veszi észre, hogy az állam-társadalmi épület föl bomlása őt és védveitől megfosztott vagy legalább hatalmi teljében meggyöngített kormányt romjaiba temetni fenyegeti: úgy az osztrák alkotmány-

azt hiszi, hogy ő maga jár-kél ama tájakon, egy melegen érző, szép gondolkodású, minden szépre-jóra fogékony ember kedves társaságában.

Emellé értékét még az is, hogy a szék kihalt falvai helyeit feltalálta, Thurдавár alapját, fekvési helyét fölfezte, továbbá, hogy a nevezetesebb és történeti emlékekben dussab helységek, emléképiletek, kitűnő tájak 6 önálló s 33 szöveg — képen vannak illusztrálva.

Nagy élvezettel olvastuk végig, s igen sokat tanultunk e könyvből. Merjük állítani, hogy e kötet, a sajtó által legnagyobb kitűntetéssel fogadott első négy kötetet is felülmúlja jószágára, képeire és a közölt adatok belbecsére nézve.

De vajjon talál-e e kötet nagyobb pártolásra, mint az előbbiek? Vajjon az a nép, mely saját édes otthonát, jellemét, szokásait, múltját tanúlva ismerni becsülni általa, fog-e iránta egy kissé több érdeklődést tanusítani, mint az előbbi kötetekben ismertett szék székek lakói? E kérdések merültek fel előttünk, midőn ama könyvet elolvastva kezeinkből letettük. Valóban nehéz kérdések. Egy idegen utazó keresztül fut hazánkon, s a nélkül, hogy közelebből megismerné állapotainkat, intézményeinket, szokásainkat, karakterünket: irólunk ferde felfogással, sokszor és legtöbbször roszakaratulag, és az ő nyelvének olvasó közönsége utazásának leírását megszerzi, s igyekszik abból megismerni az országot, népet, melyről szól; de mi saját hazánk történetét, természetét és történeti kincseit, atyánk iparát, tetteit s a közölt korszerű eszméket ismerni s tanulságait hasznunkra fordítani nem akarjuk; nem akarjuk, hogy a társadalmi tudomány azon általános tana, hogy: „a múlt mestere a jövőnek” a mi előhaladásunk által is bebizonyíttassék. De hova vezet ez a közöny s részvétlenség, és hol keresendő azoknak alapoka? A népben magában, vagy annak irányadóiban? Vajjon teljesítik kötelességeiket azok, kikre a nép vezetése van bízva. Vagy a tisztviselő a törvény feletti örködésen, a törvény végrehajtásán kívül nem ismer más kötelességet; a lelkes a biblia magyarázás, esketés, keresztelés, temetés, síb. effélén kívül minden egyebet hivatásán kívülnek tart??

párt is fölfevése óta folyton arra törekedett, hogy a kormány hatalmi körét szemben a parlamentarizmussal és a nemzeti egységekkel megszorítsa, mig nem a parlamenti többség legföltétlenebb támogatása által istápoltt kormányok is a centrifugalis elemek torlódásának ellenállani nem voltak képesek.

Föltalálták Ausztriában a frázist, hogy csak a szabadság képes a politikai és nemzeti ellentéteket kibékíteni; és az ezen frázis csudatevő erejébe vetett vak paraszthitben csak „szabadság” után törekedtek, mely ha gyertyát gyújtunk neki, felosztást jelent, s most duzzognak a kormánnyal s a makacsodókkal azzal, mert nem tudják a receptet szabadsággal elkészíteni; emezekkel, mert a nyújtott orvosság nekik nem akar használni.

De ha a kormányoknak szemére vetik, hogy mindig kiegyezési terveket tartogatnak a bunda alatt, ugy a méltányosság kívánna, hogy észrevegyék azt is, miszerint az ily tervek mindig a saját erők elégtelenségének tudatából származhatnak.

Egy kormány, a melynek kezei nincsenek mindenféle „liberális” intézmények által megkötve, a melynek nem kell a felsőlől tartania, ha a sajtó nemzeti igaztásai ellen az esküdszékhez folyamodik, a mely nem forog azon veszedelemben, hogy minden lépten egy tucszat, a helyzethez teljesen nem illő alaptörvényi paragraphuson botlások kereszül, egy ily kormány bizonyára nem az egységesesinálást tenné működésének egyetlen céljává. A törvény és alkotmány alapján őt megillető tekintéllyel igyekeznék egy általánosságban egyenlő jogállapot létre hozni, és ezt megtenni képes is volna. Az „egyezkedés” szüksége akkor csak egyes egészen különös esetekben merülhetne föl, és még ezekben is egy erőteljes kormány közvetítése kétségtől kivül csakhamar elérné az óhajtott célt. Ily vállalatra azonban egy a parlamenti pártok által folytonos függésben tartott kormány nem képes; pedig az alkotmánypart Ausztriában becsületesen megtette a magát arra, hogy kormányát ezen álláspontra juttassa; és ezért most ne vadjolon csak másokat: hanem verje a saját mellét is, ha az egyezkedési tervnek ismét fejére nőni készülnek.

Ez röviden annyit mond, hogy a cislajthán zavarok oka a liberalizmus. — A másik a „Schlesische Ztg.” nyilatkozata, mely épen ellenkezőleg az osztrákországbeli németek pártját fogja, s a Hohenwart-ministerium magatartását roszalja, mely kétféle mértékkel mért, a németek győzelmi ünnepeit betiltván, a slávnoknak minden nemzeti ünnepélyt megengedvén. Grocholski ki-nevezésével a ministerium a centrifugal elemeknek kedvezett. A németek Ausztriában csak úgy órhatják magukat a többi nemzetiség túlaradása ellen, ha szilárdan ragaszkodnak a nemzeti zászlóhoz, erőt és vigaszt (tán reményt is) merítvén az öntudatból, hogy mögöttük 40 millió testvér áll.

Nem szeretnők ha így volna. Am a régiek tudományt pártoltak és pártoltattak a néppel, terjesztették közte a korszerű eszméket, munkákat; elég meggyőző példa erre az, hogy — mig ma csak egy-egy naplár, vagy a Tatár Péter-féle ponyvairódomalom termékei terjednek a nép kezén, addig — a régiek által megszerzett számos hittudományi, történelmi, jogtudományi sőt bölcsészeti műveknek is nagyon keresett példányai lehetők fel né-mely székely családok házhájján az elődökről maradt régiségek lim-lomjai közt.

Egy kitűnő francia regényíró e szavakkal végzi be egy nem rég megjelent történelmi regényét: „Az utánunk következő nemzedék kétségen kívül phainomennek fogja tekinteni azon gyermeket, a ki dedőseire megemlékszik.” Sikerült erős ironia ez; legyön bár éle a mult iránti kegyelenség, vagy korunk realis irányának egyik tulhajtása ellen irányozva, mi is okulhatunk belőle. Minden tulzás megérdemli a korholást, megrovást, mivel vagy téveszméken, vagy ferde felfogáson alapszik; azon tulzók pedig, kik a multat nemcsak el nem ismerik a jövőendő mesterül, hanem tudatlanságból vagy viszketegből azzal még gunyt is üznek, azok ép oly balgák s nevetségesek, mint a kik az ipari s gazdasági előhaladás által létrehozott vívmányokat ilynemű nyilatkozatokkal utasítják vissza: „apám is, elődei is így tettek, mért tennék én is máskép.”

A ki a multa ily ferde felfogással tekint, annak ha volt is valaha egy kis józan esze, az véglegesen odahagyta állomását. A mult időket a történet könyvében azon tudattal kell tekinteni, a mit Horváth Mihály jeles történetésünk egy beszédéből az előtűnk fekvő könyv szerzője is jelígejűl vett fel, miszerint: „A letűnt nemzedékek szellemi s anyagi törekvései, vívmányai s hagyatéka képezik jobbára alapját a alkotó részeit mindannak, a minek jelenleg birtokában vagyunk.”

Midőn e jeles monographiát az olvasó közönség figyelmébe ajánljuk, egyszersmind meg kívánjuk jegyezni, hogy annak Torozskót és völgyét ismertető része külön lenyomatban is megrendelhető: ára 1 ft 20 kr. N. J.

TÁRCZA.

Aranyosszék monographiája.

Cs. A székelyföld leírása” történelmi, régészeti, természetrajzi s népismei szempontból. Írta Orbán Balázs. Ötödik kötet. Aranyosszék, Radnóth, Gyéres, Maros-Ujvár és Torozsó vidéke. Pest, 1871. Petőczy Nándor és társa bizománya. 1—248 l. 4-edr. Ára 4 ft.)

Irodalmunk ismét egy jeles könyvvel gazdagodott: e könyv Orbán Balázs „A székelyföld leírása” című nagy művének V-ik kötelete, Aranyosszék monographiája. Ugy a tudomány és közművelődés érdeke, mint olvasóink iránti kötelességünk tekintetéből lapunkban mindég figyelemmel kísértük nemzeti irodalmunk gyarapodását; ezt ezután sem mulasztjuk el soha. Csak kötelességünket teljesítjük, midőn ez alkalommal is terünkhez képest Orbán Balázs könyvét olvasóinkkal megismertetjük.

Általános el van ismervé azon állítás alapossága, hogy hazánk köztörténetét tökéletesen megírni egy Gibbon vagy Macaulay sem volna képes mindaddig, mig minden adatok együvé hordva, közzétéve, s mig az ország egyes részei teljesen megismertetve nincsenek; ezért van szükség monographiákra. Magyarország megyei, városai részint már kész monographiákkal birnak, részint áthalva a szükség érzetétől, ezeket tűznek ki pályadíjúl ilyenek készítésére. A Királyhágón innen részről a szász föld csaknem teljesen ismeretes, hangya szorgalmuk és vagyonságuk régi krónikáikat, okleveleiket összehordatta, s ma készen áll az ország köztörténetébe beillesztésre. Csik-Gyergyó-Háromszék, továbbá Marosszék, Benkő Károly és Orbán Balázs monographiáiból, Udvarhelyszék és Háromszék utóbbi leírásaiból, a vármegyék közül is némelyek egyes közleményekből valamennyire ismeretesek. Aranyosszék egész eddig teljesen ismeretlen volt; mert Kovács István cikkét a Nemzeti Társalkodóban, Fejér Mártonét e lapokban, valamint a rákos Csipkés kézírati jegyzetét, bármily jelesek is azok, nem tekinthetjük eléggnek Aranyosszék ismertetésére nézve.

Aranyosszék, mint politikai tényező, gyakran be-

UJDONSÁGOK.

Előfizetési feltételek:

Évnyegyedre 1871. máj.—júl. 3 ft. — kr. o. é.
2 hónapra „ máj.—jun. 2 „ — „ „
Egy óra „ május 1 „ — „ „

Az esti kiadás külön küldéséért a vidékre:
Évnyegyedre 1871. máj.—júl. — ft. 40 kr. o. é.
2 hónapra „ máj.—jun. — „ 30 „ „
Egy óra „ május — „ 20 „ „

Lapunk új előfizetőit sietünk értesíteni, hogy lapunk áprilisi számaival többé nem szolgálhatunk s így a „Kolozsvári Közlöny“-t csak május 1-től fogva küldhetjük, az egész éves új előfizetők egy havi többletet 1872. januárra számítván be.

— **Eötvös-ünnep Berlinben.** A berlini magyar egyesület közlelt kegyeletos ünnepélyt rendezett az elhunyt miniszter és jeles író emlékére. Az egyesület legelőbbben vette az elhunyt jeles férfi emlékét megünnélni, ha műveivel foglalkozik, s ezért dr. Nascher Eötvösnek egyik általa fordított költeményét, a „Végrendelettem“-et szavaltta el nagy hatással. Két másik tagja az egyesületnek b. Eötvös érdemeiről beszélt. Az ünnepélyen a berliniek közül is többen voltak jelen. Az egyesület július 15-én üli meg 25 éves fennállását.

— **A májusban összeülő ország. honvédegylet** elé fog kerülni a menház választása is. Három hely van följánlva e célra, két kastély Aszódon s Tétényen, s egy 4000 □ ölnyi telek a Soroksárra vezető út mellett. Legcélszerűbbnek mondják az aszódai kastélyt, mely kies fekvésű, csekély átalakítással 2—300 honvéd elhelyezhető benne, s ára (60,000 ft.) sem valami túlságos.

— **Meranból.** Nehány nap előtt a királyné Obermaier gyönyörű vidékére ment sétálni. Gyalog haladva épen fél 8 órakor ért ő felsége az ottani Szt.-György templomhoz, midőn misére beharangoztak. A királyné egész váratlanul belépett a templomba, letérdelt a falusi templomszékek egyikébe, s nagy áhitattal végig hallgatta a misét. Mikor a misének vége volt, ő felsége folytatta sétáját. A királyné ő felsége nem a palota kápolnájában, hanem a mai templomban szokott az utaslatához járulni. A királyné most a mai plébánia híveihez tartozik, ha elmegy a templomba, soha sem ül külön helyre, hanem mindig az üresen álló templomszékek egyikébe.

— **Figyelmeztetés.** A légszusz-világítás beállítására megkezdődött az előmunkálatok, figyelmeztetnek mindazok a t. cz. polgármesterek, kik a légszusz-világítás végett magánhelyiségekbe kívánják vezetetni, hogy ebbeli szándokukat legkésőbbre folyó május hó 25-kéig a városi polgármester úrnál bejelenteni ne terheljessék; ez előleges bejelentéssel az az előny jár, hogy a fűcsővezetéstől számítól 20 lábnyi vezetést ingyen nyernek, holott későbbi jelentkezők az egész vezetés költségét kell, hogy hordozzák. E bejelentésből nem származik az a kötelezettség, hogy az illető a világítást is rögtön beállíttassa; ennek megrendelése addig halasztható, a míg a vállalatot kiosztandó nyomtatott árjegyzékekkel meggyőződhetik mennyire előnyös annak alkalmazása.

→ **A városi törvényszéknél pótbíró lett:** Polcz

Rudolf, 750 ft. és segéd Saffer Lajos, 370 ft. fizetéssel. Nagy Mihály egyesbíró a pertárnoki teendőket fogja vinni, helyette az egyesbírói teendőkkel ideiglenesen Bíró János bízott meg. Ugy halljuk, hogy Gspann Ottó fogná a városi képv.-testület tiszteletbeli pótelnöknek nevezni.

→ **A víz barátait** érdekelni fogja azon vízmedenceze is, melyet jelenleg készítenek a Diána fürdő udvarán. A mint értesülünk a jövő hóban már vizet bocsátanak bele, s a közönség használatába bocsátatják.

— **A kolozsvári kisegítő-pénztáregylet f.** 1871. év május 21-én d. u. 3 órakor a redoute-teremben közgyűlést tart, a melyre az egyesület minden tagját ezenel meghívja az igazgatóválasztmány. A közgyűlés tárgyai: 1) Az igazgatóválasztmány jelentése a múlt évi üzletforgalomról. 2) A számadás- és pénztár-vizsgáló bizottságok jelentései. 3) A segélyező-bizottság jelentése. 4) A tisztviselők, a számadás- és pénztár-vizsgáló bizottságok választása. 5) Az alapszabályoknak előbbi közgyűléstől indítványozott módosítása, illetőleg az alapszabályok módosítására vonatkozó tervet előterjesztése, és a módosítások felett határozás. — **Figyelmeztetés.** Hogy az alapszabályok tervezett módosításával minden tag előre megismerkedhessen és ez által a tárgyaláson is könnyítve legyen, az alapszabály-tervezet kinyomtatott példányai az egyesület irodájában a tagok rendelkezésére állnak s onnan mindenki előre el is veheti az őt illető példányt.

→ **Véls Simon** vizgyógyintézete tegnap megnyílt. A rossz idő miatt az intézet pártolói közül sokan kimaradtak a némi ünnepélyességekkel egybekötött nyitási összejövetelről. Azonban mégis elegendő számmal fogyaszták a Grehem-kenyeret s egyéb izletesen készített vegetabilek mialatt Pongrácz zenekara válogatott darabokkal mulattatta a jelenlevőket. E hó 1-től kezdve rendszeren ékezhettek az intézetben a vegetarianusok, kik külön konyhát nem tarthatnak, és Véls ur intézkedett, hogy a fürdő helyiségén bármely időben friss tej-neműeket lehessen kapni, csekély ártért.

— **Helyes intézkedés.** A vasúti órák ezután egyformán fognak járni az egész országban. A budai real-iskola egyik tanára lesz avval megbízva, hogy pontosan felügyeljen egy a budai délkör szerinti igazított órák járására. Ez lesz szabályozója az összes vasúti óráknak.

— **Természet és művészet.** A „Divina komédia“ szerzője, barátja Cecco-val, a természet és művészet egymáshoz viszonyáról vitakozott. Dante állítása szerint a művészet hatalmasabb a természetnél, míg Cecco az ellenkező nézetben volt. „En, — hozá fel bizonyásgul, — egy macskát úgy betanítottam, hogy estebédemnél az tartja a gyertyát. Ekkor Cecco hallgatott; másnap este ismét elment barátjához, egy kis dobozt is viven magával. A macska helyén volt és tartá a gyertyát. Ekkor Cecco kinyitá a dobozt, miből két virgőncz egér szökdel ki s futott végig az asztalon; a macska azonnal elejt a gyertyát és nyargalt az egerek után. „Látod, mond Cecco, ez a természet.“ Dante lelt győzve.

— **Sz. 173—1871. eln. Dobokamegye főispánjától.** A folyó évi második évnegyedes bizottmányi gyűlés megtartását folyó évi május 12-ik napjára tűztem ki, melyre a megyei bizottmányi tag urakat hazafias üdvözléssel meghívom. A gyűlés tárgyai lesznek: a múlt

évi rendes utolsó évnegyedes gyűlés óta leérkezett szentesített törvények kihatározása, felsőbb rendeletek, átiratok, s egyéb keblti tárgyak elintézése, ez utóbbiak között egy törvényszéki ülnök, egy törvényszéki és egy közigazgatási aljegyző, valamint a már felállított szék-városi és közeléből felállítandó dobokamegyei telek-könyvi hatóság tagjai választása. Szamosújvárt, 1871. április 28-án. Br. Bánffy Dániel, főispán.

— **III. Napoleon rovasára.** A francia ex-császár letétele miatt tudvalevőleg egy tiltakozó levelet intézett Grevy-hez a nemzetgyűlés elnökéhez. Egyik francia lap aztán Grevynek következő költött levelével mulattatja olvasóit: „Bonaparte ur. Vettem a tiltakozást, melyet dinastiájának öt híján egyhangu letétele miatt hozzám intézni sziveskedett. Ez irtnak, melyben kíváncsaimat részletezi, viszonzásul, megküldöm önnek adóssági számláját, melylyel Franciaországnak tartozik. 1. Elsass. 2. Lothringennek egy része Metzcel. 3. Öt millard hadi kárpótlás a poroszoknak. 4. Három millard francia hadiköltség. 5. Két millard az elpusztított tartományok lakóinak, a sebesült katonáknak, s az elesettek családjainak kárpótlására. Összeg: három tartomány és tíz millard. Természetes csak az elvitázhatlan követeléseket említem fel, hallgatván az ön huszéves uralkodása alatt történt sarcoklásokról, melyek külön számla tárgyat képezendik. Mihelyt letörleszti ön ez adósságokat az országnak, mely önt 20 évig uralkodójául tűrni volt kénytelen, akkor lenne talán ideje előállni óvásával. Addig azonban szabadon azt mellőznöm s rosszul sikerült tréfának tartanom.“

Nemzeti színház. Szerdán, május 3-án „A lowoodi árva.“ Dráma 5 felvonásban.

Elviszik-e a Victoriát Kolozsvárról Pestre?

Kétszer hozatik már hírlapi uton „Kelet“ ápril 19. és 28-diki számában) személyemmel kapcsolatba azon csak izgatásra célzó hír, hogy a „Victoria“ biztosító társaságot elviszik Kolozsvárról Pestre. Nem nevezte meg a cikkíró magát. Azért nem ereszkedem vele polemiba és nem fejtetem, hogy kinek miféle köz- vagy személyes érdekéből lehet így épen közgyűlés előtt szüke az efféle izgató hírek terjesztésére. A névtelenség úgy is magán hordja a gyanus eredet bélyegét.

De az ügy érdekében, állásomból folyó kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint abban a meggyőződésben vagyok, hogy a társaság az egész részvényes közönség, semmi szín alatt sem pedig egyes egyéneké vagy családoké; és azt, hogy a részvényes közönség a maga érdekét előmozdithatni jogosítva legyen, a társaság ügyének fejlesztésére és ellenőrzésére célszerű módon befolyhasson, meggyőződésből pártolom. Hogy e tekintetben azon mód, melyet az ápril 25-diki választmányi gyűlés Pestre nézve elfogadott, elég helyes, azt az bizonyítja, miszerint azt, nem mint a névtelen ur állítja, egy kis többség, hanem tíz szavazat négy ellenében fogadta el.

A tíz szavazat következő választmányi tag uraké volt: gróf Eszterházy Kálmán, Bíró Pál, Korbuly Bogdán, Hajós János, Simon Elek, Póch József,

Véls Károly, Stein János, Papp Miklós, Krémer Ferenc. A kisebbségi négy szavazatot következő urak adták: Pataky Sándor, Folly Mihály, Bogdán István, Máday János. Azt hiszem, hogy a többséget képviselő tíz egyén mind értelmiséget, mind tiszta jóakaratot illetőleg valóban a köztudalom előtt is bátran megmérkőzik a kisebbséget képező négy egyénnek különben szintén ismert jóakarattal és értelmiséggel.

Egyébiránt az ügy felett majd a közgyűlésen a részvényes közönség maga fog itélni, hol a kivitelre az összes részvényesek kétharmadának jelenléte s ebből a többség beleegyezése fog kívántatni, hogy az megtörténhessen. Ha legalább kétharmad jelen nem lesz, vagy annak többsége azon vélemény mellett nem szavaz, melyet most a választmány nem kis, hanem a nevezett 4 ellenében 10 szavazatos nagy többsége helyesel és ajánl, akkor természetesen az nem fog megtörténni, bármily célszerű legyen is az társaságunk és egész részvényes közönségünk érdekére; mert mindenestre a többség akarata határoz.

En magam részéről a csupán izgatásra szánt hír főkérdéséhez csak annyit mondhatok, hogy előbb leköszönök vezérigazgatói állásomról, mint azon törekvés vezére vagy eszköze legyek, hogy a társaságnak az egész üzletre kiterjedő főigazgatása Kolozsvárról elvitessék. Kolozsvárt, 1871. ápril 29-kén.

Galgóczy Károly,
a „Victoria“ bizt. társ. v.-igazgatója.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Máj. 1-ről: 5% Metaliques 59.20. 5% Nemzeti kölcsön 68.80. 1860-diki államkölcsön 97.70. Bank-részvények 748. Hitelrészvények 282.80. London 124.90. Ezüst 122.35. Cs. kir. arany 5.88. ³/₁₀. Napoleondor 9.91. ³/₁₀.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 77.75. Erdélyi 74.75. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

N y i l t t é r .

33—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám
1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

340—194. 1871.

2—3 (144)

Pályázat.

A kolozsmonostori r. kath. alapítványi uradalomnál megürlt erdősi állomás, melyhez évi 400 ft. rendes fizetés, — 120 ft. lótarási díj, — 12 rövid őt tüzifa és szabad szállás van köve, — szaktudományosan képzett egyénnek lévő betöltendő: pályázni szándékozik ezennel felhivatnak, miszerint a Kolozsvárt székelő erdélyi r. kath. bizottmányhoz intézett az erdőszeti tudományokból kiállott vizsgáról, — korukról, — egészségi állapotukról, — erkölcsi magokiviseletükről és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat — ha közhivataloknál szolgálnak, annak útján — másképp közvetlen — f. évi június hó 15-ik napjáig juttassák a nevezett r. kath. bizottmányhoz; — az ezen nem nyugdíj képes állomásra kinevezendő köteles lévő rendes fizetésével egyenlő biztosítékot az uradalomnak adni.

Kelt az erdélyi r. kath. idegl. bizottmány-nyak Kolozsvárt 1871. ápril hó 21-ik napján tartott üléséből.
G. Péchy.

224—1871 eln.

2—3 (243)

Pályázati hirdetmény.

A kolozsmegeyi mérnöki állomás megürlvén, ezen állomásra — mely 600 ft. o. é. rendes fizetés és a jelen évre 400 ft. pótlékkal van egybekötve — ezennel pályázat nyitattik. A pályázni kívánók felszólittatnak, hogy mérnöki oklevéllel ellátott kérelmeiket f. év május hava 25-ig Kolozsmege főispányához adják be. Kolozsvárt 1871 április hó 25.

Horváth Kálmán,
főjegyző.

Sz. 7449—1871.

1—3 (149)

Hirdetmény.

Ezennel közhírre tétetik; miszerint Székely-Keresztúron a dohány nagy tőzsde, melynek évenkénti dohányáru forgalma 17561 ft. 29 ¹/₂ krt teszen, nyilvános verseny útján írásbeli ajánlatok beadása mellett, az arra alkalmasnak találandó vállalkozónak fog kiadatni.

A szabályszerűleg kiállított, és bepecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbbben f. év június hó 5-én déli 12 óráig a kolozsvári m. kir. p. ü. igazgatóság elnökséghez benyújtandók.

A további feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóság kiadó hivatalában, valamint a sz.-udvarhelyi p. ü. öri bizottságnál, a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Kolozsvárt 1871 ápril hó 27-én.

412. számhoz.

2—3 (146)

Árverezési hirdetmény.

F. év május hó 15-én reggeli 10 órakor a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában a Piski-Hatszegi állam ut 0 ⁵/₁₀ mérföld szakszámban a 7. számú hid újiból építése munka vállalat útján leendő biztosítására; mely 1509 ft. 46 krtban megállapított, a szóbeli árlejtés kizárásával, zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni; melyre vállalkozni kívánók ezennel felhivatnak. A terv és az építési feltételek, alólt mérnöki irodában, rendes hivatalos órákban megtekinthetők, és f. év május hó 15-ig reggeli 10 óráig 50 kros bélyeggel 5% bántapénzzel ellátott szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok e végett elfogadhatnak.

Szászváros 1871 ápril hó 25-én.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

410. számhoz.

2—3 (145)

Árverezési hirdetmény.

F. év május hó 15-én reggeli 10 órakor a szászvárosi m. kir. mérnöki hivatal irodájában a temesvár-kolozsvári állam ut 24 ⁵/₁₀ mérföld szakszámban a betzpataki parterőstítési munka vállalat útján leendő biztosítására; mely 3026 ft. 27 krtban megállapított, a szóbeli árlejtés kizárásával, zárt ajánlati tárgyalás fog tartatni; melyre vállalkozni kívánók ezennel felhivatnak. A terv és az építési feltételek, alólt mérnöki irodában, rendes hivatalos órákban megtekinthetők, és f. év május hó 15-ig reggeli 10 óráig 50 kros bélyeggel 5% bántapénzzel ellátott szabályszerűleg szerkesztett írásbeli ajánlatok e végett elfogadhatnak.

Szászváros 1871 ápril hó 22-én.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

ROTHSCHILD és TÁRSA

Bécsben, Opernring 21 sz.

1871 június 1-én

az 1839-ki államsorsjegyek huzása.

Nyeremények: ft. } 300.000. 280.000. 220.000. 75.000. 60.000.
50.000. 30.000. 25.000. 2000 sat. sat.

E sorsjegyeknek még csak hat huzása lesz,

s hogy csekély betétellel mindenki résztvehessen, bélyegezett mind a hat huzásra érvényes 20-ad részletjegyeket

darabonként 10 ftjával

adunk ki, minden további utánfizetés nélkül. Mihelyt egy részletjegy sorozata ki fog huzatni, azt kívánságra 14 forinton visszavásároljuk, a mi által minden darab 4 forint bizonyos nyereség van biztosítva (20 darabnál 80 forint), tehát csak nyereség, soha veszteség nem lehet. Darabjárt 10 ft. készpénzben vagy postai utalvány által beküldése mellett (10 drb. 95 ft. 20 drb. 185 ft.) e részletjegyek azonnal megküldetnek.

Játéktervek és nyeremény-lajstromok ingyen.

1—10

(147)

Bécs, Opernring 21 sz.

ROTHSCHILD és TÁRSA

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi úton gyógyít a nehézkor valódi orvosa Dr. Killisch O. Berlinben, jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigél 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (9) ⁵/₂ 134—156

Ny. Gámán János örökösainél Kolozsvárt.

Aqua saphirina

5 o. é. forint beküldése mellett
csalhatlan gyógyítást meglepő rövid idő
alatt férfiaknál „a hűdés folyása“, nők-
nél „a fehér folyás“ eseteiben.

Mayer

gyógyász-technikai központi irodája
Berlin, Friedrichstrasse 234 sz.
4—* (134)

Görcset és nyavalyatörést

20 o. é. forint beküldése mellett
gyorsan és biztosan gyógyít, még régi
esetekben is

Mayer

gyógyász-technikai központi irodája
Berlin, Friedrichstrasse 234 sz.
4—* (134)

A sztojikai fürdő

megnyitása.

Ns. Belső-Szolnokmegye Magyar-Lápos járásában, M.-Lápostól ¹/₂ órai távolságra fekvő

sztojikai fürdő

hasznbára folyó év január hó 1-én letelvén, annak házi kezelése alólt uradalmi gazdatiszt által fog eszközöltetni a közelebbi években. Lapok útján közzétett különböző betegségeken u. m.

máj, lép, vese, gyomor, mélagkóros, bántalmak

meggyógyíthatása a gyógyforrásu víz élvezete, és fürdés által éretik el, mint azt az alóltatott letett orvosi bizonyítványok is tanusítják.

E jótékony hatásu fürdőintézet kezelési módja az ezt élvezni kívánó t. cz. közönség igényeinek tökéletesen megfelelő lesz, s tisztaság, olcsóság tekintetében semmi kívánni valót sem fog hagyni.

A fürdőidény alatt az intézet egy állandó orvossal lesz ellátva.

A fürdőidény május hó 20-kán nyilik meg.

Magyar-Lápos ápril 6-kán 1871.

Demény Károly,

gróf Eszterházy István ur m. láposi és a hozzátartozó részjóságok gazdatisztje.

3—3 (137)